

Tanıtım - Değerlendirme / Reviews

Hilmi Çelik: Bir Ömür Kütüphaneci...

Ahmet Karataş, Asuman Akyüz. (Yay. Haz.). 1. bs. Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği, 2009. 726 s.: res.; 24 cm. ISBN 978-975-6351-32-1 Dizin var.

Eskiden ‘tercüme-i hal’ denilen biyografi, bir kişinin hayatının tüm yönleriyle (kişiliği, başarıları, eserleri, yorumları, vb.) yalın bir şekilde, tarafsız olarak tanıtıldığı çalışmalardır. Türk edebiyatında ilk örnekleri 15. yüzyıla dayansa da kütüphanecilik mesleğinde biyografik çalışma sayısının çok az olduğunu söyleyebiliriz.

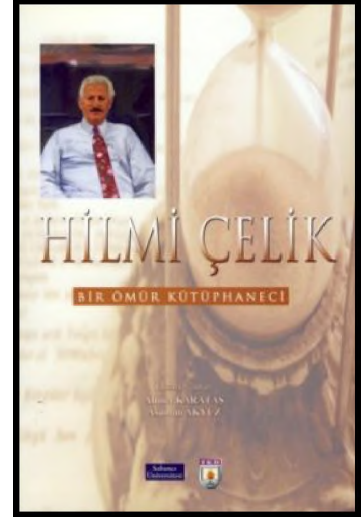
Biyografik çalışmalar, herhalde bir insana verilebilecek en güzel hediyedir diye düşünüyorum. Özellikle biyografik çalışmaya yönelik olarak gerekli alt yapıyı sunmuş olmak yani gerek mesleki gerekse özel yaşamda hayata izler bırakmış olmak herkese nasip olmasa gerek...

Bu çalışmanın öncelikle kapağından yola çıkarsak; Cumhuriyet Dönemi’nin atanan ilk ressamı Yaşar Çallı tarafından yapılan bir yağlı boya tablo ile gün batımı fonunda Hilmi Çelik’in keskin yüz hatları resmedilmiştir. Yağlı boya tablonun yanı sıra geri planda geçen zamanı vurgulayan kum saati ile bir ömür içinde geçirilen kitap rafları biyografik çalışmayı en güzel şekilde tamamlamaktadır.

Çalışma genel anlamda dört bölümden oluşmaktadır:

İlk bölümde; çok akıcı bir dilde Hilmi Çelik’in hayatı aktarılmaktadır.

İkinci bölümde; eserleri (20 makale, 6 tebliğ, 6 çeviri makale, 4 ortak makale, 5 sunum, 2 anı kitabı ve Türkiye’nin ilk basın indeksi ve haber veritabanı olan Haberbank (1988-1995) ile 4 söyleşi) yer almaktadır.

Üçüncü bölümde; ‘dostları ve arkadaşları’, ‘meslektaşları’, ‘Sabancı Üniversitesi mensupları’ ile ‘TBMM üyeleri ve çalışanları’ şeklinde dört kategoride ‘hakkında yazılanlar’ başlığı altında 140 kişinin yaptığı yorumlara yer verilmektedir.

Dördüncü bölümde ise; basında Hilmi Çelik hakkında çıkan haberlerden kesitler bulunmaktadır.

Kitaba başlarken çok etkileyici bir hayat öyküsü ile karşılaşıyorsunuz;

Artvin’in Ardaneç ilçesine bağlı Sakarya Köyü’nün beş haneli bir yerleşim yeri olan Çola’da doğan Hilmi Çelik, inanılmaz azmi ve büyük tesadüfler sonucunda Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü öğrencisi olur. Okurken aynı zamanda Türk Tarih Kurumu ve ODTÜ Kütüphanesi’nde boş zamanlarında çalışmaya başlar. Okulun bitmesi ile birlikte evlilik ve askerlik sürecinin ardından ODTÜ’deki işine geri döner. Daha sonra burslu olarak ABD’ye giderek yüksek lisans yapar ve sonrasında ise kariyerini meclis kütüphanesi müdürlüğüne geçerek taçlandırır. Bu süreçte, IFLA Parlamento Kütüphaneleri seksiyonu daimi komite üyeliğine seçilerek mesleki ortamlarda aktif olarak yer almış ve uluslararası alanda en çok tanınan Türk kütüphaneci olmuştur. Yine kütüphane otomasyonunu ilk kez gündeme getirerek, kütüphanelerarası işbirliği ve sorunlarına yönelik olarak makaleler yazıp, konferanslar vererek o dönemin şartlarında ileri görüşlülüğü ile ön plana çıkmayı başarmıştır. 36 yıllık devlet memuriyetinin ardından Sabancı Üniversitesi Bilgi Merkezi’nin planlanması ve kurulumu aşamasında aktif rol alarak yöneticiliğini yaptığı üçüncü saygın kurum olarak kariyerine devam etmiştir.

Yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığımız kariyer basamakları aslında bir ömrü kapsamaktadır. Bu nedenle, belgesel niteliğindeki başarı öykülerine, gerek mesleki camiada görev alan meslektaşlarımıza, gerekse mesleği seçecek ya da seçmiş olan gençlere örnek teşkil etmesi açısından her zaman ihtiyaç olacaktır.

Hilmi Çelik’in hayatı ve kariyerini takip eden sayfalarda 1960’lı yıllardan beri *TKDB/ Türk Kütüphaneciği* dergisinde yer alan makaleleri, çevirileri ve sunumları ile mesleki alanda yapmış olduğu birikimi paylaşma gereği duyduğu gözlemlenmektedir.

Bilimsel makale ve sunumların ardından Hilmi Çelik’in 360 derecelik bir açıyla olumlu ve olumsuz yönleri tüm açıklığıyla ve anekdotlarla zenginleştirilerek değişik ağızlardan aktarılmaktadır. Farklı yorumlarda bulunan, anılarını, kırgınlıklarını, hayranlıklarını paylaşan herkesin birleştiği ortak özellikleri aşağıda listeleme gereği duydum;

Azim, özgüven, dürüstlük, inanılanlar uğruna taviz vermemek, duygusallık, yardımseverlik, zor affetmek, kıvrak zeka, enerjilik, çalışkanlık, öfke, ısrarcılık, ikna kabileyeti, pozitif enerji, hoş sohbet olma, iş bitiricilik, babacanlık, kararlılık, güvenilirlik, inandırıcılık, misafirperverlik, güler yüzlülük, espritüellik, tez canlılık, haksızlığa tahammülsüzlük, açık sözlülük, paylaşımcılık, samimiyet, üretkenlik, vatanseverlik, sağduyu, karizmatiklik, öğreticilik, asilik, hatiplik, yazarlık, liderlik, ailesine bağlılık, yaratıcılık, sevecenlik, hazırcevaplık, mesleki konularda bilgi ve tecrübe, stratejik düşünme, agresiflik, demokratiklik, profesyonellik, sistematik çözüm yeteneği, mentorluk, proaktiflik, yenilikçilik, personelini önemsemek, hümanistlik, disiplinli olmak, geçinilmesi zor olmak, otoriterlik, şairlik, aydın fikirli olmak ve gerçekçilik.

Yukarıda adı geçen tüm özelliklerin tek bir insanda harmanlanmış olması ne kadar özel ve farklı biri olduğunu gözler önüne sermektedir.

Son bölümde ise; Hilmi Çelik'in tüm kariyeri boyunca hem yüzleştiği suçlamalar hem de gösterdiği başarılar doğrultusunda yurtiçi ve yurtdışı basınında çıkan yazıların küpürleri yer almaktadır.

Genel olarak, çalışmayı elinize aldığınızda sizi sürükleyen ve merak uyandıran bir yaşam öyküsü ile karşılaşıyorsunuz. Hilmi Çelik'i hiç tanımayanların onun hakkında fikir sahibi olarak etkilenmemesi ya da hayran kalmaması mümkün değil diye düşünüyorum.

Ayrıca, mesleğe olan katkıları ile meslektaşlarımız arasında saygın bir konumda bulunan ve yeni kuşak kütüphaneciler için de model oluşturabilecek örnek bir kişilik olduğunu görüyoruz.

Bu bağlamda, Hilmi Çelik gibi farklı bir kütüphaneci imajı çizerek ekol olmuş mesleğimizde sayılı olan duayenlerin biyografik çalışmaları o kişiler henüz bizimleyken armağan edilebilmeli diye düşünüyorum.

Mine BEYAZ
Kütüphaneci
İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi
(İGEME) Marmara Bölge Müdürlüğü
Kütüphanesi
mineb@igeme.gov.tr